

Skåne
Önsjö h.d.
Ämneläp^s Önsjö

M. 4070

1

Önsjö odlings

Ämnet var ju för omkring femtio
år sedan en värt som odlades
vid nästan varje jordbruk. Om
hur denna odling försiggick lämnar
jeg här några uppgifter från orten.

Ämnet som såddes i maj skulle
sedan det blev något uppväxt
hackas ö kånvas fjutt från ryggen.
Varefter då hösten kom (hösten),
lindet skulle dragas upp med
koten (kösken) som det kallades
för att sättas löst i bobbar
för att torka varefter det togs
hem för att kuabbas (kösken)
med kuabben. Sedan skulle det
äter breddas ut i långa rader på
en stubbåker där det fick ligga

i regn och sol för att vitna.
Sedan bandes den upp i mörker
samt förvarades hvarna till det
blev plats i brydan för torrkuring.
Den här brytstuga förestods av en
man som mottog anmälningarna
när odlares önskade lämna in
linet för torrkuring. Torrkuringen
pågick ett dygn från kl. 6 på
kvällen till 6 kvällen efter. Bören
sattes upp på terrassen med potter
uppåt, omkring 10 travar varje
gång. Eldningen pågick i en gyllt
liknande en bakugn och sköttes
omständligt av en äldre kvinna
som skulle vara hvarna i yrket.
Det skulle en viss vana till
för att få torrkuringen bra
utförd. Vid eldningen användes
tor som bränsle. Det var inte

ven som helst som kunde gå
in i en brytstuga under pågående
slutning på grund av en mycket
skarp rök, därför sade man att
gumman grät när hon kom ut
någon gång. När om torrkningens
pajätt ett dygn började brytningen.
Till detta arbete kunde användas
tröskeman i höstakallar, samt
drängarna i nabodrängarna
inalles en 10 stycken. Där
semlades även pizorna senare
på kvällen, varför kvällen
gick under skämt i gammal.
När då brytningen pajätt ett
par timmar kom husbonden
med kvällsmaten. Detta skulle
vara gillesmat. Fint bröd, smör,
ost hackepölsa pauckakor i
så brauvin till manfolken

beht så mycket som önskades.
Sedan fortsatte bytningen till
kl. 11 på natten. Dagen efter
skulle ~~bytningen~~ skärtningen
böja vilken utfördes av geivens
pojor i så många led qumma.
På detta arbete togs de så kalla-
de skävorna ifrån kören. Av
detta arfall värdes sedan
tyg som karlarna använde
till byxor (skattefallsbyxor)
Dessa voro så skarpa att de
reo hål på skinnat så länge
de voro nya.

På detta arbete var härlingen de
åter en del sorterades ifrån som
kallades (blaur) blånor. Detta
användes till blåansskottor.
Det bästa linnet som sedan
återstod bandes i tottar sedan

M.4070

5

det kardets upp. Det kallades
även att binda dem i halv-kraus.
Dessa krausar förvarades sedan
i säckar tills spinningen
skulle böja. Detta arbete var
noga att utföra och försiktigt
i dagliga stugan, där lottarna
drogs ut på längbordet för att
jämnas ut till trådar.

Trådingen påböjades strax efter
jul samt sköttes av störstjigan
som hade arbete därmed mest
hela vintern.

Den 1 maj skulle sedan
säckarna ut på blekning vilken
pågick en 6 å 8 veckor. Under
denna tid sloy flera bönder
ihop sig om en bleka då
drängarna fick skiftas om att
hålla vakt på nätterna så att

ingenting blev stulet. Där
 skulades även traktens myr-
 dammar på kvällarna så som-
 men blev myr rätt liten i dessa
 sommarvättor.

Ja jag har nu lämnat en liten
 skildring om förberedning så
 som min moder berättat för
 mig att det tillgätt.

Annelof den 6 nov. 1932

Från Svensson.

Och. Vill förbliva anonym.

Skärm
Omjji h:d
Bosarys s:n

M. 4070

7

Om seder och bruk om hösten i gamla tider m. m.
från Omjji Flärad Bosarys socken. Hösten börjades med
hö stötter då manfolken skulle slå och fruntimerna
skulle stränga i råser. dernäst kom rågen för vete var
här i socknen ej på den tiden o manfolken skulle hogga
och fruntimerna taga upp en efter varje kar de som
vars riktigt duktiga bant äfven nekarna. Sen blef det
vår sädes hösten som skulle ^{brugas} med lia o det varade många
dagar o så fick de ut hjälpa ^{till} både Skräddare o smeder o andra
handtverkare för annars fick de ^{inte} vara med på höstagilet
sen skulle skärerna nekas o bindas för de merta var det
fruntimmer o så hadde snodda band af långhalm eller hö
som snodes af äldre kvinnor som ej kunde vara med på
fältet / de så kom till sista nigen så skulle alla som
var med binda vars et band om den o den kallas för
Städaren sen var det till o höra hem i loderna när
sirta larret skulle höras hem skulle alla som var med
på fältet åka o det larret kallas för soen o då skulle
de höra fort men sen var ^{det} roligarte till sirt då var det
höstagille då skulle alla vara med som hadde varit med
o hörat då vanka der mat o dryck i öfverflöd o dans
der var nästan alltid någon som kunde spela harmonika
annars fick de springa. Sen var det hören den skulle
dras upp med rot det var pigonas arbete der var mycket
arbete den skulle revas o sen bredas ut på marken
någon ^{till} sen skulle den i brydestugan o torkas der var
alltid en kvinna som stod för torkningen der var en ~~stör~~
ung som eldas i den kallas för gatten då var hören larvad
på spjaller som kallas taren. sen var det brydegille då skulle
aboana byttas sig emellan med folk så fick drängarna gå i många
eftermiddagar i då vanka der mad o brännvin i långa baner den som
hadde torkat hören som hon kallas bartomar hon skulle stå vid
säken o taga emot när det var färdekt var det då inte bra
så fick den gå o görat om sen var det skältegille så var
der en hel del fruntimmer som samlas på varje ställe o då
var riktigt gille sen skulle den häglas m. m. så var
priset på den tiden för en hösta kar tredaher 50 öre när der var

riktigt bränt så kunde de få 36 skilling 75 öre så gick det till
för 70 år sen mangärdig premorant.

MIN adres är för det fjärdingsmannen
Per Nilsson Örlöf Stallebarys gruva
men vil på inga vilkor min adres skal komma
i tidningen om detta kommer in

Skördeselen i Fornatiden

Quisj⁹ H

SK.

Rågen och Weten fjättades s⁹ en person gick efter
 huggaren och tog upp skären samt band säden i
 hävar, v⁹ i tiden på evlm, band dem samman och satte dem
 upp i hovar och travar i varje hov, såg det ut som fyra på gräven
 så skulle det sättas upp innan man gick hem till grävvarven
 ibland kunde det dräja ända till 10 på gräven,

Wassäden m⁹ades av och lades i skäror som sedan den blev färdig
 då den negades och band i hävar, samt bars samman och sattes
 upp i hovar då man band den sista häven för hösten skulle alla
 som varit med den dagen binda vardera ett band om den, den häven
 kallades för städaren som sattes ovan på en hov,

Selen var och lå när di hade huggat ~~ut~~ all säden av rot, så
 herrades kvartigt för att grannarna skulle höra att di fått
 i rot, då björs det rota suppen,

Linnet höstades ej för än sädes hösten var slut, Linnet drogs upp med
 rot samt bredes ut i skäror för att torka, sen togs den hem och froct
 revades av, sen torkades den i sk. brytstuga, och sönder brättes

den sänder på en sk. brytstol (höra bräcka) sen skädlitades den för så

den kunde spännas,

Raps odlades också på den tiden, när den var mogen blev skörd
skars den av med det till särskildt gjorda raps knivar, och lastades
på höstvagnar täckta invändigt med takan eller annat tyg
för att spilla frö vid transporten, så hördes det hem på logan
för att trampa fröet av, det var ett trött samt arbete, men det pågick
under musik och sång,

Senare bjöds alla som deltagit i höstens arbete på ett fästligt
höstgille, som varade till efter midnatt med musik och dans;

Arbets- och daglönen om hösten och lemnadsförhållande

Arbetet om hösten började kl. 9,30 då frukost var hållen, kl. 9,30
bjöds det sk. lilla Middag med en halv timmas frött, sen gick man
tills att spisa Middag ^{kl. 12} då det var 1/2 timmas frött, kl. 1,30 börjades
arbetet igen, kl. 4 em. bjöds det sk. mentan ut på fältet med
1/2 timmas rast, sen pågick arbetet till solens nedgång, sen tåga man
hem under munterhet och sång för att spisa gåvans varden,
Daglönen var om hösten för manliga arbetare 1 kr för kvinnorna 50-70 öre,
om dagen!

Minnen ^{från} 1860 Talet av

Högskolestyrelsens
Nils Nilsson
Lennartso för Linnelöv